VÁRPALOTAI NAPLÓ

Szükséges a munkahely segítsége is

— Az esti iskolák féléves tapasztalata —

AZ ELMÚLT ÉV szeptemberében kiadott iskolareform kimondja, hogy ki kell szélesíteni a dolgozók esti és levelező oktatását, különös hangsúlyt helyezve az általános és középiskolákra, továbbá a középkádert képző technikumokra. A dolgozók szakmai és általános műveltségének emelését a gazdasági élet világméretekben történő rohamos fejlődése követeli meg. Szükségességét sürgeti a szocializmus fejlődésének meggyorsítása. *Szakmailag jól képzett szakmunkásokat kell nevelnünk, magas műveltségű munkások tömegére van szükségünk.* Szükség van arra, hogy pontosabb munkát tudjon végezni az üzemben, hogy a technikai fejlődés vívmányait okosan fel is tudja használni, hogy munka utáni szabadidejét kulturált szórakozással töltse ki, ne a könnyen megtalálható vendéglátóipari szórakozással.

Városunkban a dolgozók esti iskoláinak kiépítése széles méretekben két éve folyik. Az ezt megelőző időkben elszigetelt kezdeményezései, félig elvégzett tanévei nem voltak eredményesek, legalábbis annyira nem, hogy jó irányba befolyásolhatták volna a kitűzött cél elérése iránti törekvésünket.

Folyamatos esti oktatás egyedül a II. kerületben volt. 1954-től minden évben két felső, általános iskolai osztály járt rendszeresen oktatásra.

Egy fél év elteltével húzzunk mérleget, nézzük meg az eredményeket és hiányosságokat. Az esti oktatásra járó dolgozóknak sok problémával kell megküzdeniük. *Azon kívül, hogy becsülettel ellátják munkájukat, helyt kell állni az iskolában is.* Sokan megtorpantak ettől a kettős feladattól és abbahagyták a tanulást.

A TANÉV ELEJÉN *általános és középiskolákba, technikumokba összesen 508 dolgozó jelentkezett. Ebből a létszámból a jelen időszakig lemaradozott 116 hallgató.* A jelenlegi létszám nem csökken, legalábbis nem számottevő mértékben. Év végén, előreláthatólag, a vizsgákon megjelenő hallgatók száma 392 lesz.

E számok birtokában érdemes összehasonlítást tenni az elmúlt évek dolgozók iskoláinak létszámával. Az elmúlt évben 289 hallgató vizsgázott az általános iskola és a gimnázium első osztályának anyagából. A most folyó oktatási évben ez a szám, ha a beiratkozásokat vesszük figyelembe, majdnem megkétszereződött.

A következő években az iskolák nevelő és tanteremellátási nehézségeik miatt a létszám emelését nem tudják biztosítani, de a tapasztalat és a minőség növelésével jobb eredményt, körültekintőbb munkával pedig a lemorzsolódás csökkentését érhetik el.

A húsz százalékos lemorzsolódásnak az okát keresve, sok körülményre kellett figyelemmel lenni. Első, ami már közvetlen az oktatás megindulásakor jelentkezik, hogy a hallgatók látva a követelményeket, visszalépnek. A lemorzsolódások legnagyobb számát ezek a visszalépések okozzák. A másik nagyon fontos, de jóindulattal segíteni lehetne rajta: az üzemek hozzáállása. Az oktatás megindításakor valamennyi üzem és szakszervezeti bizottság fogadta, hogy messzemenő segítséget ad a továbbképzésben résztvevő dolgozóknak, de ez csak a tanév megnyitásáig maradt ígéret, *akkor meglátogatták még az iskolákban is a dolgozókat, meghallgatták panaszaikat, problémájukat, de utána megfeledkeztek róluk.* Megfeledkeztek olyannyira, hogy még a megfelelő műszakbeosztást sem tudják biztosítani, hogy dolgozójuk legalább az órákra el tudjon járni.

Természetes, hogy ez elsősorban művelődéspolitikai kérdés, de nem közömbös, ha felvetjük a tekintély kérdését is azokkal szemben, akik segítséget ígértek és megfeledkeztek annak teljesítéséről.

MINDEZEK „ELFOGADHATÓK" addig, amíg a hallgatók eljárnak az iskolákba. A hiba ott van, hogy abban az esetben sem törődnek velük, amikor már nem járnak. Talán nem is tudnak róla?

Az esti iskolák hallgatóinak tanulása szempontjából rendkívül fontos az üzem hozzáállása. *Ha üzemeink nem segítik saját érdekükben, és a dolgozók érdekében az esti iskolákat, nem tudjuk végrehajtani a VII. kongresszus határozatait, és az iskolareformban megjelölt feladatokat.*

Az iskolák az esti oktatás sikerességét minden eszközzel igyekeznek biztosítani. Az esti iskolák tantestületét állandóvá tették, a nevelői hiányosságokat minimálisra csökkentik, de mindez nem elég. *Szükséges a munkahely állandó segítése is.* Húsz tanulócsoportban járnak este a dolgozók a különböző iskolatípusokba, és a félévi munka eredménye azt mutatja, hogy *várakozáson felüli tanulmányi eredményt értek el.* Az iskolában végzett komoly, felelősségteljes munka, a hallgatók jobb felkészültsége hozta ezt az eredményt.

NEM ÖRDÖNGŐS DOLOG, csupán azt kérjük, amit a tanév elején megígértek és munkatervükben is szerepel. *Iskoláink a korrepetálást maguk erejéből megoldani nem tudják, de ott vannak az üzem műszaki dolgozói, a kultúrotthonok munkásai, szervezzék meg legalább a technikumokba járó 173 hallgató korrepetálását.*

A tanév felén vagyunk, sokat segíthetünk a meghatározott időkben végzett korrepetálásokkal azokon a hallgatókon, akiknek nem is könnyű feladat a tizenöt és húsz évvel ezelőtt végzett általános iskola után a magas tantervi követelményekkel működő technikumokban eleget tenni a vállalt feladatnak.

A lemorzsolódás megszüntetését és a jó évvégi vizsgaeredményeket csak ezen az úton tudjuk biztosítani.

— 6 —

Zárszámadás előtt — zárszámadás után Ősiben

1959. tavaszán a Péti Nitrogénművek dolgozóinak politikai felvilágosító munkája nyomán a meglevő Béke Termelőszövetkezet mellett Új Élet néven újabb szövetkezet alakult Ősiben. A Béke Termelőszövetkezetnek, amely 1958. augusztus 10-én alakult 40 taggal, ekkor már 180 tagja volt, az Új Élet pedig 120 új taggal indult.

1961. január 1-vel egyesült a két szövetkezet, amely így 3100 holdon gazdálkodik.

A szövetkezetek az elmúlt évben több létesítménnyel gyarapodtak. Így állami hitelből felépült egy 100, és egy 50 férőhelyes, korszerű tehénistálló, valamint 3 db 50 férőhelyes növendékistálló. Saját erőből építettek egy 600 férőhelyes juhodályt, a Péti Nitrogénművek segítségével pedig két db 500 férőhelyes baromfiólat, és egy 20 vagon kukorica tárolására alkalmas górét. Ugyancsak saját erőből épült 2 db 200 férőhelyes sertéshizlalda és fiaztató.

A szövetkezet vagyona az előző évi 1 300 000 forintról 2 600 000 forintra emelkedett. Gyarapodott az állatállomány is.

Az elmúlt évben a munkaszervezés terén mutatkoztak hibák. Most, az egyesülés után, ezen a téren is javulást kell elérni. A családtagokat is nagyobb számban kell bevonni a munkába. A szövetkezet legfőbb célkitűzése, hogy megjavítsa a termelési átlagokat, és, hogy tovább fejlessze az állattenyésztést.

Műsoros est keretében, a kultúrházban tartotta meg a Béke Termelőszövetkezet ünnepélyes zárszámadását.

A szövetkezet 41 forintot fizetett tagjainak munkaegységenként.

Ez az eredmény annak köszönhető, hogy olyan dolgozói vannak a termelőszövetkezetnek, mint például Andrási Gyula sertésgondozó brigádvezető. Az ő munkájuk alapján vált lehetővé, hogy a sertés- és hízómarha eladási tervüket pontosan teljesíteni tudták. A fenti adatok is azt bizonyítják, hogy az egyesült két termelőszövetkezet még tovább erősödik.

A fiatalok is megtalálják számításaikat, szorgalmas munkával naponta 40—50 forintot is kereshetnek.

A szövetkezet saját erőből már több, különféle mezőgazdasági gépet vásárolt, a nehéz fizikai munkák megkönnyítéséért. A hiányzó gépi munkákat a szomszédos gépállomás végzi, csak sajnos, nem mindig a legmegfelelőbb minőségben.

B. F.

KRÓNIKA

Egyéves az önkiszolgáló bolt

Születésnapra jöttünk. Az életkor nem nagy, csupán egy év. S ez a „baba" már megtanult „járni", sőt, széles körben meg is szerettette magát. Ezen a születésnapon nem volt torta, gyertya sem égett, mindenkit munkában találtunk, ugyanis a „csecsemő" nem más, mint a T/10. épületben üzemelő 127-es Csemege-bolt.

Születésével új vásárlási módot teremtett meg, az önkiszolgáló üzletek rendszerét. A bolt tágas, sok áru van itt. Citrom, narancs bőven, széles körben fogy a hidegtál is. Szeretik a mirelit készítményeket, sokan látogatják az új üzletet a tortakedvelők is, kedd napokon. Ugyanis ilyenkor jön Budapestről a cukrászáru.

Ez az egy év ugyan bosszúság nélkül nem múlt el. A helyi, illetve a Veszprémből kapott áruknál mutatkozott baj. Kenyér, sütemény és tej ellátásnál voltak panaszok. Még most is előfordul, hogy délután 1 órakor nincs kenyér. Ilyenkor jön a vita a kenyérgyárral, hogy városunk új lakótelepét jobban is megbecsülhetnék.

A dolgozó asszonyok reggelenként tejet nem kapnak időben, de remélhető, hogy ezeket a bajokat is kinövik és egyre kevesebb lesz a panasz. A boyszolgálat egyre népszerűbb. A város minden pontjára visznek árut, még a Rákóczi-telepre is. A kísérleti üzlet tehát népszerű lett. Várjuk, hogy hamarosan átköltöznek új helyükre, a XV. épületbe, ahol 20 elárusítóval dolgoznak majd.

(S.-né)

Nem lehetne másképpen?

Reggel hétkor csörög a vekker. Nyújtózik egyet az ember: felkelti az asszonyt: „Natália, drágám, csinálsz már meg a teámat, de ne felejtsd el a rumot beletenni!" Hempergek még öt percet — azt mondja —, amíg a tea elkészül, hadd menjen ki az álom a szememből. Az álom közben visszamegy a szemébe, mert az ember későn feküdt le az este. Vendégek voltak és megtárgyalták Kennedy beiktatási beszédét, azután a lecsós kolbász zamatosságát, azután a Micike piaci árigazgató tevékenységét és azután, hogy Zsófia ausztrálgyapjú fejében jóminőségű magyar lenvásznat vásárolt, mert bolondja a külföldi cikkeknek. Most jól becsaptak, hála isten, úgy kellett neki. Éjfélkor aztán, amikor az ember erősen ásítozni kezdett, szellőztettek és mentek. Nem csoda hát, ha reggel elalszik az ember.

Nem jól találták ki ezt az ébresztőórát sem. Kellene neki egy kar, amelyik kinyúl, ötpercenként megmarkolja az ember fülét és addig rángatja, amíg ki nem ugrik az ágyból. Akkor el lehetne kerülni az olyan kellemetlen megjegyzést, hogy: édes fiam, tanulhatna tőled a lajhár lustaságot. Kelj fel, mert elkésel a munkahelyről! Fölkel az ember, nyújtózkodik még egyet, kiissza a teáját (egy kicsit morgolódik, mert csak langyos, pedig melegnek kellene lennie), gyorsan megcsókolja az asszonyt és szalad.

Lépked lefelé a tési dombon. Ejha — azt mondja —, esett megint egy kevés hó. Jó, hogy szórják az utat salakkal, kímélik az ember nadrágját. Megy az autó. FB 2847 a rendszáma. Hárman vannak rajta, szórják a salakot, lelkesen. Szó se róla, jól szétszórják, nem csúszik el a sietős ember. Meg is látják, hogy jön, üdvözlésül a talpa alá dobnak egy lapát salakot, hogy csak úgy porzik. Az ember köszön: szép jó reggelt, emberek. (Gondolja, hátha a jóindulat láttán abbahagyják a porozást, amíg elhalad.) Vissza is köszönnek, de azért tovább dobálják. Az ember trüsszög, törülgeti a szemét, mert nem lát. Nahát, de kellemetlen ez a téli porfürdő. Még az ember elkésik a munkahelyéről! Nem tudnák ezt úgy csinálni, hogy ne porozzák be az embert?

Gazdag ifjúsági kultúrélet

Az Ifjúsági Házat a tél folyamán is építik, hogy tavasszal átadhassák a város fiataljainak. Jelenleg még nincs „otthonuk" a fiataloknak, de ennek ellenére az ifjú kultúrmunkások már készülnek a premierre, az Ifjúsági Ház megnyitójára. De nemcsak a megnyitón akarnak remekelni, hanem már most „porondra" lépnek, komoly kulturális munkát végeznek a tél folyamán.

Laurik István, az Ifjúsági Ház megbízott vezetője elmondta:

— Most még nehéz a munka, nem tudunk rendszeresen próbálni, hol itt, hol ott kapunk helyet. De a nehéz körülmények ellenére is vannak jó eredményeink. A bábszakkörünk február 12-én sikerrel szerepelt Veszprémben, a Dózsa-városi Általános Iskolában. Működik 60 tagú színjátszó csoportunk, 35 tagú népi tánccsoportunk, 20 tagú képzőművészeti szakkör. Az irodalmi szakkör a közeljövőben Csehov-estet tart.

A második negyedévben a szakkörök nagyszabású kiállítást rendeznek. Ha addig az Ifjúsági Ház nem készül el, a Vájártanuló Intézetben tartják meg a kiállítást.

Nagy Erzsébet

Az éjszakában is él a város

Vasárnap éjszaka. A Fő téri toronyóra mély zendüléssel tizenkettőt üt. A neonlámpák fényében játékos hópelyheket kerget a kóborkedvű bakonyi szél. Az utca csendjét csak olykor töri meg egy-egy elkésett járókelő fázós, sietős lépteinek kopogása, vagy a Palota-szálló nyitódó ajtaján kiszűrődő vidám muzsika. A fehérsipkás házak mély, tompa álmukat alusszák; lakóik ajkán az álom édes méze csurran: a tudat alól előtörnek az „én" rejtett, kielégítetlen vágyai, és nagyszerű, színes álomképek festik a valóságot. Álmodik a város... Szerencséről, pénzről, boldogságról, vagy az elszállt ifjúságról? A gyermekek álma fehér és ártatlan. Ők álmukban is nappali játékaikat kergetik tovább.

S most gyerünk, látogassunk el sorjában azokhoz, akik a műtőszobák, íróasztalok, telefonok, kapcsolótáblák mellett virrasztanak, hogy az álom, a város álma békés és zavartalan legyen.

Az inspekciós orvos

kedvesarcú fiatal leány. Dr. Varjú Szerén, a kórház sebészalorvosa. Kérdésére elmondjuk, azért jöttünk, hogy segítsük „agyonüti" az éjszakai inspekció unalmát, és mellékesen cikket írjunk munkájáról. Az ügyeletes orvosi szoba íróasztalán vastag könyv.

— Nincs időm unatkozni — mondja. — Szabad időmben Schmidt: Gyermeksebészet című könyvét fordítom és tanulok.

A további beszélgetésből megtudjuk, hogy Szerénke 26 éves, másfél éve van Várpalotán, és azért szeret itt lenni, mert — idézzük szavait — „itt sokat lehet tanulni és dolgozni..." — Egyébként lelkes tagja a KISZ szervezetnek.

Elmondja a továbbiak során, hogy nem minden éjszaka ilyen csendes, mint a mai. Néhány nappal ezelőtt például megállásuk sem volt egész éjjel. Kezdődött egy öngyilkosjelölt nővel, aki 90 darab INH (TBC elleni gyógyszer) orvosságot vett be. Gyomormosást kapott. Utána egy idősebb hölgyet hoztak be, aki TV-műsor nézése közben szívrohamot kapott. Majd három szülőeset következett. hajnal felé két sebészi beavatkozásra volt szükség. Egy bányász lába két csille közé szorult, és törést szenvedett, később egy kisfiút kellett sebészi kezelés alá venni.

Ezen az éjszakán a fiatal orvosnőnek és a hattagú inspekciós személyzetnek még „szusszanni sem volt ideje." A mentőautó megállás nélkül úton volt.

Megtudjuk, hogy súlyosabb, komplikáltabb esetekben a sebész- és szülészfőorvosok is percek alatt bent vannak a kórházban, ők maguk látják el a szükséges műtéteket.

Elbúcsúzunk és az inspekció még hátralevő idejére jó tanulást kívánunk dr. Varjú Szerénnek.

Az éjszaka fényei lassan lehunyják fáradt szemeiket.

(Spectator)